

kancelář
Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny

Zápis

ze zasedání Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny dne 24. června 2013

Zasedání Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny (dále jen „Rada“) se konalo dne 24. června 2013 od 15:30 do 19:15 hodin ve Strakově akademii.

PŘÍTOMNÍ ČLENOVÉ RADY:

BALOG Ján
FILOVÁ Božena
HORVÁTHOVÁ Věra, Bc.
KÖTTNEROVÁ Renata, PhDr.
NEČAS Petr, RNDr. (předseda Rady)
ŠIMÁČEK Martin, Bc.
ŠIMŮNKOVÁ Monika, Mgr. (výkonná místopředsedkyně Rady)
TIŠER David

ZÁSTUPCI S POVĚŘENÍM:

BRZKOVÁ Martina, Bc.
(zástupkyně náměstkyně ministra zdravotnictví MUDr. Ferdinanda POLÁKA, Ph. D.)
ČÁSLAVA Pavel, PhDr.
(zástupce ministryně práce a sociálních věcí Ing. Ludmily MÜLLEROVÉ)
DANIEL Stanislav, Bc. (zástupce předsedy Asociace krajů ČR JUDr. Michala HAŠKA)
KUBIŠTA Jiří, Ing. (zástupce náměstkyně ministra financí Ing. Jana GREGORA)
POSPÍŠIL Petr, RNDr. (zástupce předsedy Svazu měst a obcí Ing. Dana JIRÁNKA)

NEPŘÍTOMNÍ ČLENOVÉ:

MÜLLEROVÁ Ludmila, Ing.
FIALA Petr, Prof. PhDr., Ph.D., LL. M.
KUBICE Jan
JANKOVSKÝ Kamil, Ing.
SCHNEIDER Jiří, Ing.
GREGOR Jan, Ing.
POLÁK Ferdinand, MUDr.
HAŠEK Michal, JUDr.
JIRÁNEK Dan, Ing.
BALÁŽ Jozef, Mgr.
BEŇÁK David, Mgr.
BRADOVÁ Jiřina, Bc.
KUROVÁ Lenka, Mgr.
POLÁČKOVÁ Lýdia, Bc.
SLIVKA Roman, Bc.
VORÁČ Emil

HOSTÉ:

BARŠOVÁ Andrea, PhDr. et Mgr. (ÚV ČR)
DUBNOVÁ Eva, Ing. (MMR)
HORVÁTH Imrich (o. s. Vzájemné soužití)
GABRIELOVÁ Květoslava, Mgr. (MK)

GJURIČOVÁ Jitka, Mgr. (MV)
MASTNÁ Lucie (o. s. Vzájemné soužití)
MIKLAS Radim, Bc. (místostarosta městského obvodu Ostrava-Jih)
PECHOVÁ Anna, Mgr. (MŠMT)
PELÍŠKOVÁ Věra, Mgr. (MMR)
RIPKA Štěpán, Mgr. (Platforma pro sociální bydlení)
STÁREK Jakub, Mgr. (MŠMT)

ZA ODD. KANCELÁŘE RADY VLÁDY ČR PRO ZÁLEŽITOSTI ROMSKÉ MENŠINY A SEKRET. RADY VLÁDY PRO NÁRODNOSTNÍ MENŠINY:

BATYIOVÁ Darina, MA
KOŠATKOVÁ Eva, Mgr.
LUDLOVÁ Nikola, Bc.
MARTÍNEK Martin, MA (tajemník Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny)

BOD JEDNÁNÍ Č. 1

ZAHÁJENÍ

Výkonná místopředsedkyně M. Šimůnková zahájila zasedání Rady a přivítala předsedu Rady P. Nečase. Vyjádřila potěšení, že se jednání účastní a že tímto vyšel vstříc požadavku občanských členů Rady, kteří o jeho účast na plénu usilovali. Na program měla být projednána témata, která dle jejich názoru stojí za jeho pozornost. Z důvodu jeho avizované nepřítomnosti bylo zasedání Rady plánované na 25. května 2013 na návrh občanských členů přeloženo.

Zasedání se účastnilo třináct členů Rady nebo jejich zástupců s pověřením. Pro dosažení kvóra je nezbytná přítomnost nadpoloviční většiny členů. Jelikož v měsíci červnu podali rezignace J. Daniel, P. Banga a místopředsedkyně Rady L. Balogová a protože jsou posty zástupce za liberecký kraj a ministra pro lidská práva jsou dlouhodobě neobsazeny má Rada v současné chvíli dvacet pět členů. Přítomno bylo třináct členů nebo jejich zástupců s pověřením hlasovat. M. Šimůnková konstatovala, že Rada je usnášení schopná.

BOD JEDNÁNÍ Č. 2

HLASOVÁNÍ O PROGRAMU

Program a podklady k jednání byly členům Rady zaslány s předstihem. M. Šimůnková dala k diskuzi návrh programu.

Program jednání

1. Zahájení.
2. Schválení programu.
3. Návrh členů komise pro hodnocení dotačních programů.
4. Inkluzivní vzdělávání a naplňování rozsudku D. H. a ostatní proti České republice.
5. Situace Romů v oblasti bydlení: Ostrava přednádraží; situace na ubytovnách; Komplexní řešení sociálního bydlení.
6. Aktuální informace o činnosti Monitorovacího výboru Agentury pro sociální začleňování.
7. Informace o zasedáních výborů Rady.

- a. Výbor pro spolupráci se samosprávami a Koncepci romské integrace.
- b. Výbor pro evropskou platformu začleňování Romů a Dekádu romské inkluze.
- c. Monitorovací výbor Agentury pro sociální začleňování.
8. Informace o aktivitách Sekce na podporu romské integrace.
  - a. Lety – Pietní akt romským obětem nacismu.
  - b. Podpora poslaneckého návrhu na prohlášení 7. března za „Den památky oběti pronásledování Romů za druhé světové války“.
  - c. Velvyslanci USA a Norska a vládní zmocněnkyně pro lidská práva se seznámili se systémem dostupného bydlení v Chebu.
  - d. Plán pro řešení krizových situací v regionech.
  - e. Kulatý stůl na téma zobrazování Romů v českých médiích.
  - f. Vývoj situace ve vztahu k Muzeu romské kultury.
  - g. Připomenutí Mezinárodního dne Romů.
9. Různé.
10. Závěr.

M. Šimůnková navrhla předřadit bod pět – *Situace Romů v oblasti bydlení* před bod čtyři – *Inkluzivní vzdělání*. R. Köttnarová požadovala projednat přednostně bod šest – *Aktuální informace o činnosti Monitorovacího výboru Agentury pro sociální začleňování*. M. Šimůnková rozhodla zařadit tento bod před bod *Situace Romů v oblasti bydlení*. Program byl pozměněn následovně:

Program jednání

1. Zahájení.
2. Schválení programu.
3. Návrh členů komise pro hodnocení dotačních programů.
4. Aktuální informace o činnosti Monitorovacího výboru Agentury pro sociální začleňování.
5. Situace Romů v oblasti bydlení: Ostrava přednádraží; situace na ubytovnách; Komplexní řešení sociálního bydlení.
6. Inkluzivní vzdělávání a naplňování rozsudku D. H. a ostatní proti České republice.
7. Informace o zasedáních výborů Rady.
  - a. Výbor pro spolupráci se samosprávami a Koncepci romské integrace.
  - b. Výbor pro evropskou platformu začleňování Romů a Dekádu romské inkluze.
  - c. Monitorovací výbor Agentury pro sociální začleňování.
8. Informace o aktivitách Sekce na podporu romské integrace.
  - a. Lety – Pietní akt romským obětem nacismu.
  - b. Podpora poslaneckého návrhu na prohlášení 7. března za „Den památky oběti pronásledování Romů za druhé světové války“.
  - c. Velvyslanci USA a Norska a vládní zmocněnkyně pro lidská práva se seznámili se systémem dostupného bydlení v Chebu.
  - d. Plán pro řešení krizových situací v regionech.
  - e. Kulatý stůl na téma zobrazování Romů v českých médiích.
  - f. Vývoj situace ve vztahu k Muzeu romské kultury.
  - g. Připomenutí Mezinárodního dne Romů.
9. Různé.
10. Závěr.

Hlasování o pozměňovacím návrhu programu

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
13	0	0

Schválení programu

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
13	0	0

Program byl přijat.

BOD JEDNÁNÍ Č. 3

NÁVRH ČLENŮ KOMISE PRO HODNOCENÍ DOTAČNÍCH PROGRAMŮ

M. Šimůnková představila návrh na jmenování členů komise pro hodnocení projektů v programech ÚV ČR na podporu integrace romské menšiny. Jedná se o programy *Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce*, *Podpora terénní práce* a *Podpora koordinátorů pro romské záležitosti*. Dle statutu Rady členy komise jmenuje předseda Rady. O jejich odsouhlasení členy Rady statut nehovoří. Přesto z důvodu transparentnosti rozhodovacích procesů považuje M. Šimůnková, jako místopředsedkyně Rady, za vhodné konzultovat návrh se členy Rady. S tajemníkem Rady, ředitelkou odboru lidských práv a ochrany menšin a pracovníci administrujícími programy se shodli na zachování komise ve stejném složení, ve kterém fungovala v letošním roce. Z důvodu zaneprázdněnosti nelze počítat se Zdeňkem Horváthem, Bc., ředitelem Integračního centra Praha. Nahrazen by měl být Martinou Horváthovou, pracovnící o. s. Slovo 21.

M. Martínek, současný předseda komise pro hodnocení projektů v programech ÚV ČR na podporu romské integrace, přečetl návrh složení komise pro ročník 2014:

Adam M. (město Chomutov)

Horváthová M. (o. s. Slovo 21)

Jiránek R. (MV)

Košatková E. (ÚV ČR)

Martínek M. (ÚV ČR)

Pechová A. (MŠMT)

Rameš F. (Open Society Fund Praha)

Suda R. (MPSV)

Sutorý R. (obec Hranice)

Švec J. (ÚV ČR)

Wagner M. (ÚV ČR)

Dále shrnul průběh dotačních řízení ve zmíněných programech pro rok 2013. Rada schválila návrh komise na rozdělení finančních podpory v programu *Podpora koordinátorů pro romské záležitosti* 25. března 2013. Rozhodnutí o udělení dotace byla podepsána vedoucím Úřadu

vlády dne 24. dubna a příjemcům dotace odeslána dne 14. května 2013. Finanční prostředky byly odeslány na účet příjemců dne 22. května 2013.

V programu *Předcházení sociálního vyloučení a komunitní práce* byl návrh komise na rozdělení finanční podpory schválen 25. března 2013. Rozhodnutí byla podepsána 24. května 2013 a příjemcům odeslána dne 30. května 2013. Finanční prostředky jim byly odeslány dne 10. června 2013.

V programu *Podpora terénní práce* byl návrh komise na rozdělení finanční podpory schválen 25. března 2013. Rozhodnutí byla podepsána 24. května 2013 a příjemcům odeslána dne 31. května 2013. Finanční prostředky jim byly odeslány dne 11. června 2013.

Dne 31. května bylo vyhlášeno druhé kolo dotačního řízení v programu *Podpora terénní práce*, jelikož v prvním kole zůstalo nevyčerpáno zhruba 250 tisíc korun.

M. Šimůnková předsedu komise doplnila sdělením, že se bude snažit zajistit, aby v příštím ročníku dotačních řízení byly dotace příjemcům poukázány na jejich účty do konce března daného roku. Tato lhůta bude stanovena v návrhu novely Směrnice.

A. Baršová, ředitelka odboru lidských práv a ochrany menšin, informovala o novelizaci *Směrnice č. 19/2011 vedoucího Úřadu vlády České republiky o poskytování neinvestičních dotací k financování programů v oblasti lidských práv* (dále jen „Směrnice“). Připravovaná novelizace upravuje směrnici v návaznosti na změnu zmíněných *Zásad vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu*. Vláda jejich změnu schválila na svém jednání dne 19. června 2013. Dalším podnětem pro novelizaci směrnice byly výsledky auditu dotačních titulů na podporu integrace romské menšiny. Auditní zpráva obsahuje návrhy dílčích opatření vedoucích ke zlepšení procesu dotačního řízení, které budou v novele Směrnice zohledněny. Vyhlášení výzvy k přihlašování se do dotačního řízení musí být realizováno do 31. července letošního roku. Je možné, že do tohoto termínu nebude schváleno novelizované znění směrnice, jehož součástí budou i nové formuláře a přílohy žádosti. V takovém případě se bude usilovat, aby toto zpoždění bylo co nejkratší.

BOD JEDNÁNÍ Č. 4

AKTUÁLNÍ INFORMACE O ČINNOSTI MONITOROVACÍHO VÝBORU AGENTURY PRO SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ

Monitorovací výbor Agentury pro sociální začleňování (dále jen „Agentura“) je jedním z výborů Rady. Zaměřuje se na monitorování efektivity činnosti Agentury, tj. jednoho z odborů Sekce pro lidská práva (dále jen „Sekce“). Rozhoduje o výběru lokalit, ve kterých bude Agentura působit. Monitoruje účelnost a efektivnost finančních prostředků vynakládaných na zajištění chodu Agentury. Výbor se má dle statutu scházet čtvrtletně. Podnětem pro projednání tohoto bodu byl návrh na změnu složení výboru, který podala jeho předsedkyně J. Bradová. Předsedkyně nebyla na jednání přítomna, ale zaslala k této záležitosti své stanovisko. Z důvodu potřeby obměnit složení výboru J. Bradová odmítá výbor svolat v současném složení. Výbor proto v letošním roce dosud nezasedal. Dne 14. června 2013 se za účelem prodiskutování této situace konala koordinační schůzka. Pro fungování výboru je nezbytná součinnost předsedkyně výboru a místopředsedkyně Rady. Návrh na obměnu výboru J. Bradová vznesla již na podzim minulého roku. Kvůli řešení jiných

prioritních problémů se tato záležitost začala projednávat až na jaře letošního roku. Jednání přinesla dohodu o tom, že obměnění by měli být ti členové, kteří působí v neziskových organizacích zapojených do lokálních partnerství s Agenturou. Posléze J. Bradová přišla s požadavkem na výměnu všech členů výboru. M. Šimůnková s tím v zásadě souhlasí, nicméně předkládá návrh k diskuzi. Nepodporuje stanovisko J. Bradové, která odmítá výbor svolat, dokud nebude personálně obměněn. Považuje za potřebné stávající členy svolat, se vzniklou situací je seznámit a vyjádřit jim poděkování za jejich práci. Závěrem představila návrh řešení této situace, zakotveném v usnesení.

Diskuze:

P. Čáslava sdělil, že ministerstvo práce a sociálních věcí vyjadřuje souhlas s členskou obměnou výboru. Přípomínku má k bodu 5a statutu. Považuje za nevhodné a s ohledem na garanci nezávislosti dokonce nepřijatelné, aby jednání výboru svolával sekretariát Rady. Tuto pravomoc by měla mít výkonná místopředsedkyně Rady. P. Pospíšil uvedl, že Svaz měst a obcí se rovněž ztotožňuje s názorem J. Bradové. R. Kóttnerová považuje za korektní výbor svolat. Obava ze střetu zájmů je odůvodněná pouze u některých členů. Jelikož je sama členkou výboru, zajímají ji argumenty pro odvolání celého výboru. M. Šimáček sdělil, že si s ohledem na to, že Monitorovací výbor vybírá partnery pro spolupráci s Agenturou, nedovede představit, jaké jiné těleso by tento úkol mělo plnit. Připouští, že dozorčí funkci výboru může vykonávat jiný orgán, nicméně zapojení zástupců Agentury do procesu výběru lokalit, kde by měla Agentura působit, je nezbytné. Výbor je nutné svolat co nejdříve, jelikož na přelomu léta a začátku podzimu by se měl zahájit zmíněný proces výběru nových lokalit. Dalším úkolem výboru byla konceptualizace činnosti Agentury. Výbor tuto funkci v posledních letech již neplní. Optimální těleso by mělo být složeno z odborníků, kteří budou schopni navrhovat praktické kroky zamezující sociálnímu vyloučení. Postoj J. Bradové vychází z dlouhodobého antagonismu mezi ním jako ředitelem Agentury a jí jako předsedkyní výboru. Dotčení členové ve střetu zájmu nejsou, navíc spolupráce Agentury s obcemi, ve kterých tito členové působí, bude brzy ukončena. M. Šimůnková uvítá návrhy ke složení výboru, k případné změně strukturálního začlenění a k obecnému směřování výboru. Je třeba se zamyslet dle jakých kritérií členy vybírat, z jakých sektorů by se měli rekrutovat a jaké kompetence by měli mít. Střet zájmů u některých členů existuje. Přiklání se k celkové personální obměně. Nyní je však prioritou, aby výbor vyvíjel potřebnou činnost. R. Kóttnerová požádala M. Šimáčka, aby sepsal svoje stanovisko k dopisu J. Bradové a rozeslal ho členům Rady. Členové Rady se shodli na nutnosti projednat personální složení výboru na separátním jednání k tomu určenému.

Hlasování o pozměňovacím návrhu usnesení

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
11	1	1

Pozměňovací návrh byl odhlasován.

**Návrh usnesení č. 8/2013
Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny
ze dne 24. června 2013
k bodu č. 4**

Monitorovací výbor Agentury pro sociální začleňování

Rada

I. Schvaluje změnu statutu Monitorovacího výboru Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny pro činnost Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách, a to tak, že:

a. článek 7 bod 1 statutu zní: „*Funkci sekretariátu výboru zajišťuje kancelář Rady (dále jen „kancelář“), která je organizační součástí Úřadu vlády České republiky. Náplň činnosti kanceláře se řídí Organizačním řádem Úřadu vlády ČR.*“;

b. za článek 5 statutu se vkládá nový článek 5a, který zní: „*V naléhavých případech, pokud nedošlo ke svolání výboru předsedkyní/předsedou, případně místopředsedkyní/místopředsedou, může jednání výboru svolat výkonná místopředsedkyně/ místopředseda Rady vlády pro záležitosti romské menšiny.*“;

c. v celém textu statutu se název „*Agentura pro sociální začleňování v romských lokalitách*“ nahrazuje názvem „*Agentura pro sociální začleňování*“;

II. Vyzývá předsedkyni Monitorovacího výboru, aby svolala schůzi Monitorovacího výboru, a to nejpozději do konce srpna;

III. V případě, že předsedkyně monitorovacího výboru nesvolá schůzi Monitorovacího výboru do konce srpna, žádá místopředsedkyni Rady, aby svolala schůzi Monitorovacího výboru v následujícím nejbližším možném termínu;

IV. Ukládá výkonné místopředsedkyni, aby na příštím zasedání Rady informovala o dalším vývoji v této věci a představila celkový návrh řešení.

Hlasování o usnesení

Hlasování:

ANO	NE	ZDRŽEL SE
11	1	1

BOD JEDNÁNÍ Č. 5

SITUACE ROMŮ V OBLASTI BYDLENÍ

Případ obyvatel z lokality Přednádraží poukazuje na potřebu zvýšit připravenost obcí na řešení krizových situací v oblasti bydlení a rozvíjet nástroje na úrovni státní správy, které by byly obcím v tomto ohledu nápomocné. Na jednání proto byli přizváni zástupci občanské společnosti a místostarosta městské části Ostrava-Jih. M. Šimůnková shrnula aktivity Sekce týkající se oblasti bydlení. Zmocněnkyně vlády ČR pro lidská práva (dále jen „zmocněnkyně“) a pracovníci Sekce v roce 2012 ulici Přednádraží v Ostravě několikrát navštívili a jednali se zastupiteli příslušné městské části i města Ostrava. Vystěhované rodiny našli dočasný azyl na městských i soukromých ubytovnách. Zmocněnkyně navštívila několik ubytoven a zjistila, že nevyhovují požadavkům na dlouhodobé bydlení rodin a obzvláště rodin s dětmi. Nicméně pokud dojde k rušení ubytoven, o jehož plánování zmocněnkyni informoval dopis ostravských Romů, bude to mít pro dotčené rodiny a celý

region negativní dopad. Je pravděpodobné, že vystěhované rodiny budou při hledání bydlení migrovat v rámci regionu, což vyvolá další vlnu nevole a zvýší napětí. Problém se nebude řešit, ale pouze přesouvat. Ukazuje se, že dostupnost bydlení není samozřejmostí pro všechny občany, ať už z důvodu diskriminace na trhu s byty nebo chudoby osob hledajících bydlení. Státní správa a samospráva nemá účinné nástroje k řešení tohoto problému. Proto je dokončení materiálu *Komplexní řešení sociální bydlení* netrpělivě očekáváno. M. Šimůnková kritizovala liknavost MPSV a MMR, které na přípravě zmíněného materiálu spolupracují. MMR požádalo v minulém roce o odklad termínu.

L. Mastná, pracovnice o. s. *Vzájemné soužití*, informovala o osudu rodin z ulice Přednádraží. Objekt jsou nuceny opustit všichni nájemníci. Dosud ho neopustilo 21 osob, které odmítají bydlení na ubytovnách. Sdružení pro rodiny hledá bydlení ve standardních bytech. K plánu uzavírání ubytoven doplnila, že důvodem k tomuto opatření bylo zjištění, že nevyhovují technickým parametrům nebo že se jedná o jiné prostory než ubytovací. Stavební úřad provozovatelům vyměřil lhůtu pro nápravu. K uzavírání ubytoven tudíž pravděpodobně nedojde. Magistrát města Ostravy je nakloněn kooperovat při řešení. Problémem je, že oblast bydlení je v kompetenci městských obvodů, které jsou k situaci obyvatel v nouzi indiferentní. Praxe dokládá, že chybí zákon o sociálním bydlení.

I. Horváth, obyvatel domu z ulice Přednádraží, podotkl, že se nejedná pouze o tuto ulici, ale jsou další lokality v Ostravě, kde dochází k vystěhovávání romských rodin. Ostrava se snaží cíleně zbavit svých romských občanů a koncentruje je na ubytovnách v ulicích Cihelní a Jílová. V současné době zde sídlí přibližně pět set až šest set osob. Vzniká další ghetto. Upozornil, že Magistrátem propagovaný program sociální inkluze nevyužívá žádná romská rodina.

M. Šimůnková sdělila, že při jednáních s magistrátem i městskou částí Ostrava Přívoz došla k závěru, že v přidělování městských bytů dochází k diskriminaci Romů. Zastupiteli jí bylo slíbeno, že dojde k nápravě.

R. Miklas, zástupce městské části Ostrava-jih, dal najevo, že nehodlá být ve svých názorech politicky korektní. Nevybíravým způsobem reagoval na slova zmocněnkyně označující Ostravu za jakousi výkladní skříň špatných životních podmínek Romů. Její sdělení reinterpretoval slovy, že míra problémů v Ostravě je úměrná počtu Romů v ní žijících. Magistrát a městské části provádějí dohled nad ubytovny. Jsou podrobovány kontrole stavebních odborů, hygieny, hasičů, státní policie. Dal rovnítko mezi velkou koncentrací Romů a kriminalitou, kterou označil jako primární zdroj averze většinové společnosti vůči této etnické skupině. Program sociálně inkluze města Ostrava je údajně v rozporu s českou i evropskou legislativou. Inkluze dle jeho výkladu má nabízet rovné podmínky všem bez rozdílu, přitom tento program poskytuje podporu pouze romským rodinám. Na základě toho podrobil kritice integrační politiku, díky které se rozvíjí etnobyznys. Člen Rady D. Tišer rozhořčen urážlivými výroky p. Miklase opustil zasedání.

M. Šimůnkovou zajímalo, jak se konkrétně městská část postaví k situaci lidí vystěhovaných z ubytoven.

R. Miklas argumentoval, že zodpovědnost za nalezení náhradního bydlení v případě uzavření ubytovny má primárně její provozovatel. Pokud tak nečiní, zodpovědnost přechází na obec. Ta ale má pravomoc řešit situaci způsobem, který uzná za vhodný. Nesouhlasí, že existuje

diskriminace v přístupu k bydlení. Podmínky pro pronajímání bytů z obecního fondu jsou standardní. Kritérium je zaměstnanost a absence dluhů na nájemném.

M. Šimůnková nebyla spokojená s jeho odpovědí. Vytykala mu, že na jednu stranu uznává, že obec má vůči svým obyvatelům povinnosti, na druhou stranu však neřekl, jak konkrétně je bude naplňovat. Realita ukazuje, že obce nejsou schopné diskriminaci v přístupu k bydlení řešit a proto je nutné přijmout na centrální úrovni komplexní normu.

R. Miklas oponoval, že vláda přenáší zodpovědnost za problémy, které způsobila, na obce. Stát chce obcím nařizovat, aby zajistili nepřizpůsobivým občanům ubytování. Systém sociální podpory vede u Romů ke ztrátě motivace v oblasti existenčního zajištění. Poukazuje, že stát přehlíží velkou skupinu občanů, tzv. chudých pracujících, kteří pracují a řádně žijí, ale přesto jejich životní úroveň je velice nízká, mnohdy čelí chudobě stejně jako Romové. Na rozdíl od nich, ale nedostávají žádnou formu podpory.

Š. Ripka, zástupce *Platformy pro sociální bydlení* (dále jen „Platforma“), popsal její složení a cíle. Jedná se o uskupení neziskových organizací, odborníků na oblast bydlení a zejména poskytovatelů sociálního bydlení, kteří v legislativním a grantovém vakuu potřebují svoji činnost regularizovat, rozvíjet a zefektivnit, což vyžaduje systémovou změnu.

V úvodu informoval o výzkumu pro Evropskou komisi, jehož cílem bylo zmapovat příklady dobré praxe v oblasti bydlení pro Romy v České republice za posledních pět let. Výzkum předložil padesát příkladů pozitivních intervencí obcí v této oblasti, často realizovaných i bez příspěví evropských fondů. Existují starostové a především starostky, kteří pochopili, že situaci Romů v oblasti bydlení je nutné řešit a že nečinnost a podněcování k nenávisti ničemu nepomáhá.

Shrnul několik významných událostí týkajících se bydlení, Romů a sociálně vyloučených lokalit. Jedním z nich bylo vytvoření Situační zprávy MMR „*Sociální ubytovny jako dlouhodobé bydlení pro sociálně slabé.*“ Zpráva shledává, že ubytovny jsou přijatelnou formou bydlení pro tuto cílovou skupinu. Členové reformy ve spolupráci s akademickými pracovišti podrobili tuto zprávu recenznímu řízení. Jeho závěrem je, že zpráva hrubě manipuluje s pojmy a metodami sociálně-vědního výzkumu. Obsahuje data z terénu, která jsou v rozporu s vyvozovanými závěry. Nepovažuje ji za relevantní zdroj informací. V návaznosti na to, MMR připravuje dotační program na podporu výstavby a rekonstrukcí ubytoven. Platforma se domnívá, že pro to neexistují rozumné argumenty, že tento krok není podložen seriózním průzkumem potřeb osob v bytové nouzi, není vhodným řešením jejich situace a bude mít negativní dopad na tyto osoby i celou společnost. Podpora provozování ubytoven povede k tomu, že z nájemního sektoru budou vylučovány další osoby a následně budou tlačeny do substandardního bydlení. Tento krok je nutné zarazit. Sociální začleňování rozhodně není možné realizovat na ubytovnách. Naopak ubytovny povedou k další segregaci určitých skupin obyvatel. Aby stát a obce mohly regulovat sociální politiku, tak se musí zabývat sociálním bydlením. Ubytovny však nepředstavují sociální bydlení.

Dalším krokem špatným směrem bylo nepodpoření zákona o sociálním bydlení vládou, navzdory tomu, že se na jeho potřebnosti dlouhodobě shodují zainteresovaní odborníci. Návrh zákona o sociálním bydlení by měl obsahovat: definici sociál. bydlení, práva a povinnosti provozovatelů sociálního bydlení a jeho uživatelů, minimální technické standardy prostor určených k bydlení, zakotvení povinnosti obcí plánovat kapacity sociálního bydlení – tím není myšleno, že by obce měly ze svých vlastních bytových fondů poskytovat sociální byty, nýbrž

aby zjišťovaly potřeby obyvatel a následně vytvořily plán, jak jim vyhovět. Nárok na podporu v oblasti bydlení by měla mít osoba v bytové nouzi.

Při přípravě *Strategie boje proti sociálnímu vyloučení* (dále jen „Strategie“) v r. 2010 byla ustavena pracovní skupina, vedená sociologem Martinem Luxem, zabývající se tématem bydlení. Kromě expertů v ní zasedali i zástupci relevantních rezortů. Skupina vytvořila koncepci sociálního bydlení, která však byla v připomínkovém řízení rozporována, tudíž se nestala součástí Strategie. Platforma tento původní materiál upravila a chce veřejně oslovovat ministerstva, aby ho podpořila.

Závěrem Š. Ripka kritizoval, že v návrhové části materiálu *Komplexní řešení sociálního bydlení* jsou koncipovány dvě skupiny klientů – ti, kteří mají kompetence bydlet a ti, kteří je nemají. Taková distinkce je etnocentrická a neodůvodněná a z hlediska sociální práce nesmyslná. Lidé spadající do druhé skupiny jsou považováni za nepřizpůsobivé občany, kteří si nezaslouží standardní bydlení, nýbrž ubytovny. Takové uvažování Š. Ripka odsuzuje.

P. Čáslava informoval o tom, v jaké fázi se nachází příprava materiálu *Komplexní řešení sociálního bydlení*. Termín dokončení materiálu byl stanoven na 31. prosinec 2013. Je zřejmé, že musí dojít ke změně celé řady zákonů. P. Čáslava však nemá pevný názor na to, zda sociální bydlení řešit jedním komplexním zákonem, nebo formou dílčích změn souvisejících zákonů. Situační zpráva odhalila řadu problémů, mezi nimi i ty, o kterých hovořil Š. Ripka. Na základě toho ministerstvo identifikovalo potřebu definovat kompetence orgánů samosprávy a centrálních orgánů při řešení dostupnosti bydlení. Mělo by dojít k provázání sociální práce s dalšími nástroji bytové a sociální politiky. Sociální práce na obcích, kde není příliš oceňována a využívána (i z důvodu jejich nedostatečného dotování státem), by měla být posílena. S tím souvisí i návrh změny dotačního financování sociální práce na obcích. Dalším krokem bude důsledné odlišení sociálního bydlení od pobytových sociálních služeb, které by mělo zamezit tomu, aby klienti z důvodu nedostupnosti sociálního bydlení byli umísťováni do zařízení poskytujících pobytové sociální služby. Návrhová část bude obsahovat definici standardů dlouhodobého sociálního bydlení. Hledá se způsob, jak vyplácet příspěvek na zaplacení depozitu vyžadovaného při nájemní smlouvě. P. Čáslava závěrem sdělil, že MPSV vítá spolupráci s *Platformou pro sociální bydlení*.

Diskuze:

S. Daniel se zástupce městské části Ostrava-Jih zeptal, jak mají romští žadatelé vyhovět podmínkám žádosti o pronájem obecního bytu, které stanovují, že žadatelé musí být zaměstnaní, když jsou na trhu práce diskriminováni. Dle R. Miklase odpověděl, že žádost je posuzována dle systému bodového hodnocení. Body za chybějící zaměstnání mohou být získány v jiných kategoriích. R. Kóttnerová poukázala na fakt, že lidé z velkých měst navzdory existenci sociální práce, sociálních odborů a neziskových organizací migrují do malých obcí, často do rozpadlých nemovitostí, jejichž starostové nemají možnost takovou situaci zvládnout. R. Miklas se náměstka P. Čáslavy zeptal, zda MPSV hodlá hradit Romům depozit z peněz daňových poplatníků. P. Čáslava vysvětlil, že depozit je vratný při ukončení smlouvy. M. Šimůnková diskusi ukončila sdělením, že s ohledem na neuspokojivou spolupráci s MMR požádala dopisem ministra Jankovského, aby Sekci zapojil do tvorby materiálu *Komplexní řešení sociálního bydlení*.

O usnesení k tomuto bodu se nehlasovalo. Rada již nebyla usnášení schopná.

BOD JEDNÁNÍ Č. 6

INKLUZIVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ A NAPLŇOVÁNÍ ROZSUDKU D. H. A OSTATNÍ VS. ČESKÁ REPUBLIKA

Pravidelným bodem jednání Rady je téma inkluzivního vzdělávání, které je klíčovým předpokladem pro zlepšení společenské pozice Romů v ČR. Ministerstvo školství připravilo pro tento bod podklady v souladu s usnesením Rady ze dne 25. března 2013 k bodu č. 7.

Ředitel odboru vzdělávací soustavy J. Stárek přiblížil pokrok v implementaci *Plánu opatření k plnění požadavků rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci D. H. a ostatní proti ČR* a další změny v oblasti vzdělávání, které nastaly od minulého zasedání Rady. J. Stárek zdůraznil, že oblast rovných příležitostí je prioritou ministra. Ministerstvo připravilo novelizaci vyhlášek 72/2005 Sb. a 73. Novela vyhlášky 73/2005 Sb. ruší možnost vzdělávání žáka bez zdravotního znevýhodnění ve skupinové integraci s žáky s diagnózou LMP. Dále ministerstvo formou dotačních programů podporuje zavádění diagnostického nástroje *Woodcock-Johnson*. Pracovní skupina pro diagnostické nástroje připravuje metodický pokyn, jak mají poradny postupovat při diagnostice LMP. V současnosti panuje obava diagnostikovat u dítěte LMP, jelikož nesprávná diagnóza je sankcionována Českou školní inspekcí. Řada změn se odvíjí od novelizace školského zákona. Oblast péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami zůstává hlavním tématem. Plánuje se modernizace systému speciálního školství, kdy dojde k přechodu od systému založeného na diagnostice a zařazování žáka do speciálních vzdělávacích programů k systému založeném na stanovení podpůrných opatření vedoucích k maximalizaci výkonu žáka v rámci vzdělávání. V rámci Národního ústavu pro vzdělávání vznikne supervizní orgán, který bude provádět dohled nad poradenskými zařízeními, bude vykonávat revizi zpochybných posudků a vydávat nová doporučení. V současné době ministerstvo diskutuje téma revize rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s přílohou LMP, debaty budou probíhat do konce tohoto roku. Právě teď končí debata k *Strategii vzdělávací politiky do roku 2020* a v blízké době bude dostupná první verze textu. Inkluze bude jedno z prioritních témat. Pracuje se také na reformě Fóra neziskových organizací, k níž podnět vznesla i zmocněnkyně vlády, která za tím účelem jednala s ministrem Fialou a náměstkem Nantlem. Závěrem J. Stárek informoval, že ministerstvo zaslalo Radě ministrů zprávu o plnění akčního plánu. Rada bude vyhodnocovat Akční plán na konci tohoto roku.

M. Šimůnková se zeptala, v jaké fázi se nachází novela školského zákona.

J. Stárek sdělil, že ministerstvo vypořádalo připomínky a snažilo se akceptovat je v nejvyšší možné míře, nicméně bylo nutné učinit v některých ohledech kompromis. Je však přesvědčen, že novela bude mít pozitivní dopad na děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Nový systém bude dětem nabízet pět stupňů podpůrných opatření. První stupeň by měly školy provádět bez finanční podpory státu, inkluzivní přístup by měl být inherentní součástí vyučovacích metod všech základní škol. Pedagogická diagnostika by měla být součástí pregraduálního vzdělání. Přípravné třídy budou moci být nadále zřizovány i při školách vzdělávacích dle rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s přílohou LMP. Důvodem pro návrat k této praxi je plánované slučování běžných základních škol a základních škol vzdělávacích dle speciálního vzdělávacího programu.

M. Šimůnková informovala o plánovaném semináři v poslanecké sněmovně ve spolupráci s MŠMT o inkluzivním vzdělávání. Poukázala na to, že v diskuzi je stále nutné razit i téma diskriminace romských dětí, které se v debatách o inkluzi ztrácí. Dle jejího názoru by

ministerstvo školství mělo každoročně provádět výzkum počtu romských žáků vzdělávaných dle rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s přílohou LMP.

J. Stárek sdělil, že ministerstvo bude takový průzkum realizovat v září tohoto roku a že jeho každoročním prováděním je zavázáno rozsudkem Evropského soudu pro lidská práva.

Diskuze:

P. Pospíšil se J. Stárka zeptal, zda plánovaná opatření budou financována ze státního rozpočtu a zda ministerstvo může garantovat, že v souvislosti s jejich implementací nebudou obcím vznikat finanční nároky. J. Stárek uvedl, že střednědobý výhled finančních nákladů v oblasti vzdělávání počítá pro rok 2014 s objemem finančních prostředků srovnatelným s rokem 2013. Ministerstvo nedokáže garantovat, že návrh rozpočtu bude schválen.

R. Kóttnerová upozornila, že ministerstvo předložilo neúplný podklad do *Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2012*. Dále sdělila, že nevěří, že zavádění nových diagnostických nástrojů přispěje k eliminaci romských dětí a dětí sociálně znevýhodněných ve speciálním vzdělávání. Vzhledem ke značným rozdílům ve vzdělanostní úrovni absolventů pedagogických škol, kvality práce pedagogů a rostoucího rasismu se zajímala, zda ministerstvo plánuje vytvořit standardy vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti práce s dětmi z odlišného kulturního zázemí nebo sociálně znevýhodněnými dětmi. Dále se zeptala, zda pedagogové mají povinnost se celoživotně vzdělávat. Akcentovala tuto povinnost zavést zejména pro pracovníky škol zapojených do programu inkluzivního vzdělávání.

J. Stárek na upozornění ohledně nekvalitního podkladu ke *Zprávě o stavu romské menšiny v České republice za rok 2012* sdělil, že sjedná nápravu. Ministerstvo o rozdílech ve vzdělanosti absolventů různých vysokých škol ví. Tato skutečnost byla impulsem pro přípravu *Národního kvalifikačního rámce terciárního vzdělávání*. Systém celoživotního vzdělávání pro pedagogy neexistuje. Ministerstvo chce zavést nový nástroj, a to kariérní systém pro pedagogické pracovníky, který by měl definovat i standardy pregraduálního vzdělávání včetně práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Tento systém bude zahrnovat programy rozvíjející profesní profil pedagogů. V současné chvíli existují prvotní návrhy standardů.

M. Šimáček vyjádřil lítost nad tím, že deklarace priority individuální integrace nebude součástí novely školského zákona. Navrhuje uvažovat o něm nikoliv jako o dogmatu inkluze, ale spíše jako o pokynu pro pracovníka poradny a pracovníky provádějícími diagnostiku, aby v první instanci zvažil možnost individuální integrace před skupinovou. Tento argument by mohl obstát i při rozpravě v poslanecké sněmovně. Původně ministerstvo bylo ochotno dostat se v tomto bodě do rozporu. I v případě, že by vláda materiál neschválila, byla by to příležitost pro argumentaci. V momentě, kdy tato deklaratorní zásada chybí, je zcela v rukou tvůrců vyhlášek a katalogu vyrovnávacích a podpůrných opatření, do jaké míry bude vzdělávání skutečně inkluzivní. Dále se M. Šimáček dotázal, zda skutečně ministerstvo pozastavilo práci na reformě financování regionálního školství. To by v praxi znamenalo, že změny připravované v rámci novelizace školského zákona by nebylo možné realizovat. V praxi by to znamenalo příklon ke skupinové integraci, která je pro zřizovatele finančně výhodnější s ohledem na vyšší normativy. Apeloval, aby se reforma neodkládala.

J. Stárek je toho názoru, že pokus prosadit zásadu priority individuální integrace může zapříčinit neschválení celé novely. Ministr deklaroval, že reforma financování musí být podepřena konsenzem zřizovatelů, to znamená, že na její podobě se musí ministerstvo

shodnout se Svazem měst a obcí, Sdružením místních samospráv a Asociací krajů. Tento konsenzus zatím nenastal. Práce na reformě pokračuje. Novela školského zákona spolu s podzákonými normami umožňuje plánované změny realizovat i bez reformy. Podpůrná opatření by mohla být financována formou rozvojových programů.

BOD JEDNÁNÍ Č. 7 a 8

INFORMACE O ZASEDÁNÍCH VÝBORŮ RADY A INFORMACE O AKTIVITÁCH SEKCE NA PODPORU ROMSKÉ INTEGRACE

M. Šimůnková sdělila, že k těmto bodům kancelář Rady rozeslala informaci členům před zasedáním Rady. Připomněla, že mezi nimi byla kopie dopisu ministra K. Schwarzenberga, ve kterém na popud zmocněnkyně vlády apeloval na ministryni kultury A. Hanákovou, aby se nerealizoval návrh sloučit Muzeum romské kultury a Moravského zemského muzea.

Zástupkyně ministerstva kultury K. Gabrielová k tomu uvedla, že ministryně bude hledat úspory jinde.

M. Šimůnková nicméně poukázala, že dokud nebude usnesení vlády revokováno, nemůžeme mít jistotu, že ke sloučení muzeí nedojde.

BOD JEDNÁNÍ Č. 9

RŮZNÉ

M. Šimáček poděkoval členům Rady, kteří zaslali připomínky k *Výroční zprávě o činnosti Agentury pro sociální začleňování za rok 2012*. Zpráva bude v nejbližší době předložena vládě na vědomí.

M. Šimůnková informovala, že se uvolnily čtyři posty občanských členů Rady. Proto vítá návrhy na nové členy, včetně návrhu na novou místopředsedkyni/nového místopředsedu. Dále sdělila informaci o vývoji situace v Duchcově. Starostka města bohužel preferuje represivní opatření, nikoliv preventivní.

BOD JEDNÁNÍ Č. 10

ZÁVĚR

M. Šimůnková ukončila zasedání Rady a poděkovala všem přítomným za účast.

Zpracovala: Bc. Nikola Ludlová, kancelář Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny

Schválila: Mgr. Monika Šimůnková, zmocněnkyně vlády pro lidská práva a výkonná místopředsedkyně Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny

V Praze dne 19. července 2013

.....

